

Cornus mas 'Variegata' **dereń jadalny 'Variegata'**

(c) fot. Gabriel Tomżyński TOMŻYŃSKI Szkołka Roślin

(C) fot. Bronisław Szmit
(c) fot. Bronisław Szmit SZMIT Szkołka

Niewielkich rozmiarów drzewo liściaste uprawiane dla celów ozdobnych i użytkowych, o dwubarwnych liściach oraz smacznych owocach polecanych do wyrobu nalewek. Jedną z najstarszych odmian derenia jadalnego uprawianą w Europie od prawie 200 lat. Początkowo rośnie jak krzew, ale po latach dorasta do 4-5 m wysokości, tworząc pień i koronę. Młode pędy pokrywa zielona kora, czerwieniejąca od strony nasłonecznionej. Na starszych gałęziach i pniu kora łuszczy się szarymi płatkami. Kwitnie bardzo wcześnie, na kilka tygodni przed pojawieniem się liści, od marca do kwietnia, ale przy krótkiej, łagodnej zimie potrafią zakwitnąć nawet pod koniec lutego. Żółte drobne kwiaty są zebrane w główkowate kwiatostany o średnicy około 2 cm, intensywnie pachną, aczkolwiek wieki uznają ten zapach za mało przyjemny. Kwiaty zaopatrzone są w duży dysk miodnikowy wydzielający nektar, wabiący pszczoły. Odmianę wyróżniają dwubarwne liście, w środku zielone, na brzegu otoczone szeroką, białą, nieregularną obwódka. W kształcie liście są jajowato-eliptyczne, na końcach zaokrąglone, o gładkich brzegach, z kilkoma parami łukowatych nerwów bocznych, zaopatrzone w krótkie ogonki liściowe. Owoce dojrzewają w sierpniu i wrześniu, przypominają małe, wydłużone śliwki o ciemnoczerwonej, błyszczącej skórce i wiśniowym, soczystym miąższu. Owoce mają od 1,5 do 2,5 cm długości, wewnątrz każdego z nich znajduje się bardzo twarda, podłużna pestka. Dojrzałe owoce można spożywać na świeżo, chociaż ich smak jest dość cierpki. W pełni dojrzałe owoce nadają się na przetwory, przede wszystkim zaś do wyrobu nalewek, konfitur, dżemów, galaretek i kompotów. W medycynie ludowej owoce derenia jadalnego stosowano jako środek przeciwko szkorbutowi. Dereń jadalny jest rośliną łatwą w utrzymaniu, ale jego odmiany o barwnych liściach są wrażliwe na silne nasłonecznienie. W upalne, wiosenne lub letnie dni mogą być uszkadzane (przypalane), zwłaszcza gdy jest sucho. Rośliny preferują gleby stale umiarkowanie wilgotne, wapienne, stanowiskach o wystawie wschodniej lub zachodniej, miejsca lekko ocienione w południe. Roślina najpiękniej prezentuje się sadzona w ogrodach pojedynczo i prowadzona w formie naturalnej, ale można je też przycinać. Pięknie eksponują swoje walory posadzone na tle drzew i krzewów o zielonym lub niebieskawym ulistnieniu oraz w kompozycjach z bylinami.

autorzy: Wiesław Szydło, Szkołka Roślin Ozdobnych Wiesław SZYDŁO; , Związek Szkółkarzy Polskich;

grupa roślin	liściaste
grupa użytkowa	liściaste krzewy liściaste drzewa
forma	małe drzewo lub duży krzew
siła wzrostu	roślina wolnorosnąca (karłowa)
pokrój	drzewiasty rozłożysty
docelowa wysokość	od 3 m do 5 m
barwa liści (igieł)	wielobarwne, pstre lub obrzeżone
zimozieloność liści (igieł)	liście opadające na zimę
rodzaj kwiatów	kwiatostan
barwa kwiatów	żółte
pora kwitnienia	marzec kwiecień
owoce	czerwone ozdobne i jadalne kuliste
pora owocowania	sierpień wrzesień
nasłonecznienie	stanowisko półcieniste stanowisko słoneczne
wilgotność	podłoże umiarkowanie wilgotne
ph podłoża	roślina tolerancyjna
rodzaj gleby	przebiegła ogrodowa
walory	jadalne owoce ozdobne owoce ozdobne z liści/igieł roślina miododajna

zastosowanie

ogrody przydomowe
parki
ogrody orientalne
soliter (pojedynczo)

strefa

5a

autorzy: Wiesław Szydło, Szkółka Roślin Ozdobnych Wiesław SZYDŁO; , Związek Szkółkarzy Polskich;

